MYSORE LAND REFORMS BILL, 1961, AS REPORTED BY JOINT SELECT COMMITTEE

Motion to consider—Debate (*Contd.*)

†Sri KADIDAL MANJAPPA (Minister for Revenue).—Sir, Yesterday, Sri Mallaradhya wanted me to furnish some information. First he wanted me to mention the extent of the exempted area. In the Bill provision is made for exempting plantation crops and certain other lands like efficiently-managed farms, orchards, etc. I have no information with regard to the efficiently managed farms. It is a matter to be decided later on by the Government. Whether a farm is efficiently managed or not or whether it is an orchard having compactness. I can only furnish information with regard to the extent of coffee, tea and rubber.

Sri J. B. MALLARADHYA.—That is not very material to me.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—That is a matter to be determined after getting evidence. Therefore, I am not in a position to furnish that information. After all, the efficiently managed farms in the State may not be many.

Plantation Crop	*Total extent*
Coffee	1,56,000 acres
Tea	4,400 „
Rubber	4,000 „
Cardamom	50,410 „
Pepper	6,000 „

Sri G. VENKATAI GOWDA.—What is the number of persons owning this extent of land ?

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I have no information. Sri Mallaradhya also wanted me to inform him about the total extent available for disposal with the Government. We have disposed of about 5 lakhs of acres during the last 3½ years and there may be about 4 to 5 lakh acres still available with Government.

Sri G. N. PUTTANNA.—What is the classification of such lands?

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I am not mentioning the lands under the management of the Animal Husbandry Department or the Forest Department or the Excise Department but I am mentioning only the lands under the control of the Revenue Department.

Sri G. N. PUTTANNA.—Can you give us some figures about lands available for cultivation? Where date trees are not at all growing, such excise lands can also be given for cultivation.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—That is a policy matter. It has to be considered by Government. I have already submitted that about 25 lakhs of acres will become non-resumable and tenants are going to become owners of 25 lakh acres of land. The area leased in the State

is 61,03,173 acres. Out of this, roughly 25 lakhs are going to be registered in the name of the tenants.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Supposing the reforms as proposed by the Select Committee are implemented. What is the net area that will be available for distribution after the exemptions and ceilings that you have made ?

Sri KADIDAL MANJAPPA.—About 2 lakhs of acres may be available as surplus land to be distributed among the landless labourers. We do not know how many families have already divided their lands. In the Bill there is no provision for disregarding the partitions that have taken place during the last few years. Therefore, in every case it has to be found out whether there is any surplus land or not. Therefore, it is a rough estimate. Sri Mallaradhya was also pleased to ask me the number of landless labourers. That information is available in the Jatti Committee Report. According to that report, the total number of agricultural labourers is 21,05,076, non-cultivating owners is 6,59,441 and tenant cultivators is 18,13,154. This is according to the 1951 census. It may be more now.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕಲೆಕ್ಟಿವ್ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಕ್ಯಾಟಲ್‌ಬ್ರೀಡಿಂಗ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಪರ್ಪಸ್‌ಗಳಿಗೆ 10–15–20 ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದ್ದು ಜಮೀನುಗಳೆಲ್ಲ ಹಾಗೆ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕ್ಯಾಟಲ್ ಫಾರಂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಜಮೀನುಗಳೆಲ್ಲ ಈಗ ಮಗಳು-ತಂಗಿ-ಅಳಿಯ ಇವರ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಿವೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಜಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು...

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಮೈಸೂರು).—ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಕ್ಯಾಟಲ್ ಫಾರಂ ಜಮೀನು ಮಗಳು, ಅಳಿಯ ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಜಮಾನು ಎಷ್ಟಿದೆ ?

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I have no idea.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಂಗಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕ್ಯಾಟಲ್ ಬ್ರೀಡಿಂಗಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ಯಾಟಲ್ ಬ್ರೀಡಿಂಗಿಗೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಹೀಗೆ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಆ ಜಮಾನನ್ನೇಕೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಅದು ನನ್ನ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದಲ್ಲ. ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ಆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಯಾವ ಜಮಾನು ದೊರೆಯು ವಂತಿವೆಯೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಂತೆ ಅಮೃತಮಹಲ್ ಕಾವಲು, ಎಕ್ಸೈಜು ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿರುವ ವನ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಕ್ಯಾಟಲ್ ಬ್ರೀಡಿಂಗ್‌ಗೆ ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲುಮೇಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಷರತ್ತುಗಳಮೇಲೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವ ವರೆಗೆ ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಧಿ ಮುಗಿದನಂತರ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

Sri S. D. KOTHAWALE.—May I request the Hon'ble Minister to repeat the figures mentioned just now ?

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—77 ನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಪ್ಲಸ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡಿಸ್ಪೋಸಲ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದೆ. Any others ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರಾ ? 77 (vi) ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಉಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಸಮಯ ಬಿದ್ದಾಗ ನಿಮ್ಮವರಿಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಲು ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಈ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ನಿಮ್ಮವರಿಗೆ ಫಲವತ್ತಾದ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶಮಾಡಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು. ಆದುದರಿಂದ any others ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

117 ನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅಬ್ಬೆರಾಗಿ ಅಪೀಲ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಬಳಿ ಹಾಕಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅನುಭವದಂತೆ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 75 ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯದೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅಪೀಲು ಹೋಗಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶವಿರುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು, ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭ ಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಡಿಸ್ಪೋಸ್ ಮಾಡುವಾಗ, ಟೆನೆಂಟ್‌ಸಿನಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಮೀನನ್ನು ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲಾರ್ಡ್ಸ್ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಟೆನೆಂಟ್ಸ್‌ಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಮನೋಭಾವವಿದ್ದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅಪೀಲು ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

122 ನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ಲಿಮಿಟೇಷನ್ 60 ದಿವಸ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ರಾಯರು ತಿಳಿಸದಿರಬಹುದು, 60 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಯದೆ ಅಪೀಲು ಹಾಕಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕದಿರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ 60 ದಿವಸಗಳೆಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 90 ದಿವಸ ಎಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

140ನೆಯ ಕ್ಲಾಜ್ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಅನೇಕ ತೊಡಕುಗಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮಸೂದೆ ತಂದಿರುವುದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾಗಿದೆ ಯೆಂದು ನಿನ್ನೆಯೇ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಪಕ್ಷದ ತಿಕ್ಕಾಟದಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯು ಅಂಗೀಕಾರ ವಾದರೂ ಕೂಡ 30 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ರೂಲ್ಸ್ ಜಾರಿಗೆ ತರದಿರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಜಾಗ್ರತೆ ರೂಲ್ಸ್‌ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅಂಗೀಕಾರ ಪಡೆದು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಬೇಗ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದಲಾಗಲಿ ಹಿಂದೆಗೆಯಬಾರದು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಬಹುಶಃ ಭೂಸುಧಾರಣೆಗೆ ಅನೇಕ ಅಡಚಣೆ ಬರುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಈಗ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಏನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲವಾದದಿದ್ದರೆ ಪುನಃ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಸ್ಕ್ರೂಟಿನಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅನಂತರ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಏನಾದರೂ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನ್ನು ನಮ್ಮ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದು ಪುನಃ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬರಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಮ್ಸ್ ಬಿಲ್ ಪಾಸಾದ ತಕ್ಷಣ ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ರೂಲ್ಸನ್ನು ಫ್ರೇಮ್ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು with in a month ಆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ರೂಲ್ಸ್ ಎರಡನ್ನೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವಹಾಗೆ ಆದರೆ ಟೆನೆಂಟ್ಸ್‌ಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಟೆನೆಂಟ್ಸ್‌ಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಆಕ್ಟನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಟೆನೆಂಟ್ಸ್‌ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಾರತಮ್ಯ ಜಾಣತನ ಇದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಸ ನಡೆಯಬಹುದು. ಸರ್‌ಪ್ಲಸ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರೊ ಅಂಥಾ ಜಮೀನಿನ ಟೆನೆಂಟ್ಸ್ ಯಾರು ಆಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಆ ಜಮೀನು ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಟಿಸನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಮೂಲ ತತ್ವ ಏನೆಂದರೆ ಇದು ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಗೇಣಿದಾರರಾಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರಿಂದ ಪುನಃ ಜಮೀನನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಆಗ ಯಾರು ಟೆನೆಂಟ್ಸ್ ಆಗಿ ಇರುತ್ತಾರೋ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಆಫ್ ರೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿಯಲ್ಲಿ ಪಹಣಿಬರೆಯಬೇಕು. ಜಮೀನ್ದಾರನಿಗೂ ಮತ್ತು ಟೆನೆಂಟ್ಸ್‌ಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬಹಳ ಇರವುದರಿಂದ ಈ ಆಕ್ಟನ್ನು ಜಾರಿಮಾಡುವಾಗ ಕಾನೂನು ಹೀಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಟೆನೆಂಟಿಗೂ ಟಾಮ್ ಟಾಮ್ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿಯುವಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. 1949ರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನ ಟೆನೆಂಟ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೋ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ವೆಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಟೆನೆಂಟಿಗೂ ಈ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಮ್ಸ್‌ನ ಪೂರ್ತಿಹಕ್ಕು ಇದೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಟೆನೆಂಟ್‌ಗಳು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಕೈವಾಡ ಮೇರಿಬಿಟ್ಟು ಟೆನೆಂಟ್‌ಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು ರೂಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಆಕ್ಟನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಿಲಿಜಿಯಸ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು. ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ 27 ಎಕರೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಎಜುಕೇಷನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳಿಗೆ 27 ಎಕರೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಇದ್ದರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—The House will now adjourn and meet again after half-an-hour.

The House adjourned for recess at Fifty-Five Minutes past Nine of the Clock and reassembled at Thirty Minutes past Ten of the Clock.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹೆಚ್. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಬಿಡಬೇಕಾದುದು ನ್ಯಾಯ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳಿರುತ್ತವೆ. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಗೇಣಿದಾರರಿರುತ್ತಾರೆ. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಸೀಲಿಂಗ್ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜಮೀನನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ)

ವಾಗಿ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಪೂಜಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೂ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳಿಗೂ ವಿವಾದಗಳು ಬಂದು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಜಮೀನನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಹಣವನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ; ಅವರಿಗೂ ಸೀಲಿಂಗ್ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗಾಗಿ ಜಮೀನನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಜಮೀನುದಾರರ ಮತ್ತು ರೈತರ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜಮೀನಿಲ್ಲದೇಯಿರುವವರಿಗೆ ಸಮಾಜವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಂಚುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್‌ದಾರರ ಮಕ್ಕಳು ತಮಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಹಂಚುವುದರಿಂದ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳು ಮುಂದೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕೊಡಲು ಸುಮಾರು ಹತ್ತುಸಾವಿರದಿಂದ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ, ಆದರೆ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಂಥಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಲು ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಮುಂದೆ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಹೊಸ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವಾಗ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ರೈತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ಅದು ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಮಾಡುವ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಅವರ ಪಕ್ಷದವರು ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯ ಸಲಹೆ ಈಗ ಹೇಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತರುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಅಳಿಯಸಂತಾನದ ವಿಚಾರ. ಈ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅದೇ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಳಿಯ ಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಬೇರೆ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಈ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I invite the attention of the Honourable Minister for Revenue to the last sentence on page 28 of the Select Committee Report.

> "The Committee recommend that the amendment suggested should be enacted into law before the Land Reforms Law comes into force."

Yesterday I made a note of it. I want to know what steps the Government have taken so far in regard to the amendment suggested.

> "The Committee considered the representations made on behalf of the members of Aliyasanthana families in South Kanara District. The Committee are of the opinion that the Madras Aliyasanthana Act, 1949, should be amended conferring a right on every male or female member of a Kutumba or Kavaru to claim partition and obtain possession of his or her share in the properties of the Kutumba or Kavaru, the division being made on a *per capita* basis, and the share obtained by such members being his or her absolute property. The Committee recommend that the amendment suggested should be enacted into law before the Land Reforms Law comes into force."

It is in the nature of a kind of a directive that you must take steps to see that the law is amended. I want to know what steps are taken subsequent to the drawing up of the Report on 11th January 1961.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಂಸ್ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರೊಳಗೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ್ದೂ ಕೂಡ ತಂದು, ಬಿಲ್ ಪಾಸ್ ಆಗಿ, ಒಂದು ಕಾಮನ್ ಬಿಲ್ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲೆಸ್ ಪೀಪಲ್ ಮತ್ತು ಟೆನೆಂಟ್‌ಗಳಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಲುವಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣದ ಅವಧಿ 20 ವರ್ಷ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಬಹುಃ ನನ್ನ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಅವಧಿಯನ್ನು 20 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 30 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯವರು, ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಡಿಸೆಂಟಿಂಗ್ ನೋಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು, ಅವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಏನೋ ಎಂದು ಶಂಕೆ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನಮ್ಮ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಸ್ಪೀಕರ್ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರ ಸಲಹೆ ಪ್ರಕಾರ 10 ನಿಮಿಷಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹ ಬಡವರ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲಿ, ಮಂಜಪ್ಪನವರ ಆಶೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಈಡೇರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri S. D. Kothawale (Chikodi).—Mr. Speaker, Sir, I rise to support the Report of the Joint Select Committee subject to some modifications. The objectives of the land reform are to introduce a reformed legislation throughout the length and breadth of the State.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is a time limit of 20 minutes for the Speech of each Member. The Member may Please conclude within that time.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir, in the Business Advisory Committee, we have come to a decision that the time may be restricted. The time alloted for the Bill is—3 days for general discussion and five days for clause by clause consideration. In view of that 20 minutes is fixed for each Member. This is the decision of the Committee.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—On a point of order Sir.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Let the Hon'ble Member complete his speech ; then, he can raise his point of order.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—It is when he is speaking, I can raise a point of order ; how can I raise a point of order after he concludes ? When a point of order is raised, you must hear it. Now, the Leader of the Opposition is saying that a decision was taken by the Business Advisory Committee. The convention is, the report of the Business Advisory Committee should be submitted to the House and the consent of the House should be taken. Simply because he is a Member of that Committee, he cannot say that this is the decision taken by them.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It is true that the report should be placed before the House. The report will come up tomorrow. Sri Mallaradhya was only making a preliminary speech. He is not moving the report of the Business Advisory Committee. Anyhow, 20 minutes would be the time-limit for speeches.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—How can you fix a time limit, Sir ?

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Sir, the Speaker has got to restrict the time and the Business Advisory Committee has taken a decision also. No doubt, the report has got to be approved by the House ; but, the Speaker has got the power to restrict the time.

Sri G. VENKATAI GOWDA (Palaiyam).—We know that the Speaker has got power, but whether 20 minutes would be sufficient is a point which must be taken into consideration. There are very important provisions in the Bill and several fundamental changes have been made by the Joint Select Committee. Therefore, I submit that at least 45 minutes must be allowed to each Member to speak on the Report.

Sri B. N. BORANNA GOWDA(Belur).—Sir, on several occasions Hon'ble Members have expressed their views on the Bill amply. So, 20 minutes would be sufficient.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—Whatever may be the decision of the Business Advisory Committee, since there are many Members desirous of taking part in the discussion, we have to fix time limit and it may be 20 minutes to each Member.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir. we do not know what the Business Advisory Committee has decided. In the absence of the report, how should we know? The Government is placing the Leader of the Opposition in a very embarrassing position.

Sri J. B. MALLARADHYA.—Sir; now that the Leader of the Opposition is dragged into the picture I have to say something. I know there is a convention that the report of the Business Advisory Committee should be placed before the House for acceptance or modification. What I say is, by mutual agreement we said that three days for general discussion and five days for clause by clause consideration was fixed. Since there are large number of Members anxious to speak, it was decided that 20 minutes time limit should be fixed. That is what I have already said. It is true and myself and Mr. Narasimhe Gowda spoke for a longer time. He wanted to speak for some more time but when you asked him to conclude, he immediately concluded his speech having regard to the decision. You know, Sir, and in respect of three or four Bills, a time limit was fixed by the Advisory Committee but it was exceeded. We have taken all aspects of the matter and we have decided like this.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—My humble request is that no time limit be imposed Sir, till the Business Advisory Committee Report is adopted.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I do not want to intervene. But it has become necessary to say that it is enough to have 20 minutes time for each speech. That is the view on this side.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—You have taken 20 minutes even to read your speech.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I have taken 17 minutes.

Sri B. N. BORANNA GOWDA.—So far as our side is concerned, we will stick to the time limit of 20 minutes Sir.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Let there be no further discussion on this point. We will observe a time limit of 20 minutes.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Under what provision of the Rules of Procedure and Conduct of Business has the Speaker come to the conclusion that he can restrict the time to twenty minutes, Sir?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I cannot tolerate his attitude in questioning the decision of the Chair. He may please refer to Rule 296.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Even a very negligible Bill like the Prohibition Bill went on for one w ek.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I am restricting the time to 20 minutes.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Does it mean that the P. S. P. Party and the Government can get away with it? Are not the 38 Members this side not to count at all?

Sri J. B. MALLARADHYA.—I protest against this insinuation Sir. There is no convention in this House which is respected. There is no respect for any decision taken by the Committee. I protest against the attitude taken up by this Member to challenge the decision of the Speaker and to drag in Parties involved in it. This betrays ridiculous ignorance of Parliamentary procedure !

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—We know how to follow and what is the procedure to be taken in such cases.

Sri J. B. MALLARADHYA.—The Parliamentary procedure is that the Business Advisory Committee decision should be respected.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Is the Report of the Business Advisory Committee before us Sir ?

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Where is the Report of the Business Advisory Committee ?

Sri F. X. DENNIS PINTO.—On a point of order Sir. When the Speaker has given the decision, is it open to any Member to question the decision of the Chair ? I want a ruling, Sir.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Rule 296 is clear on the point. The time limit of 20 minutes fixed by the Chair is valid.

Sri S. D. KOTHAWALE.—Mr. Speaker Sir, I was saying that the objectives of the present Land Reforms Bill are to enact a uniform legislation, to enforce personal cultivation, to prohibit absentee-landlordism, to provide of fixity of tenure and rent, to provide for resumption of lands, for the enforcement of ceiling on holdings for the purpose of making the tillers of the land its owners.

Now I shall briefly over a few observations respecting the silient points of the Bill as recommended by the Joint Select Committee. With respect to the enforcement of personal cultivation to provide for absentee landlordism, the provision has been made in the correct spirit of legislation. But certain concessions are given in favour of minors and persons labouring under disabilities and the personnel serving in the armed forces, etc. I say here Sir, that there were very similar provisions in the original Bill in favour of the widows and unmarried women. My personal view is that those provisions of the Bill should be restored.

11-00 A.M.

For want of time I do not want to put in a special plea, but the case of widows and unmarried women stands on par with the case of minors and persons subject to disability.

Then, Sir, for the purpose of introducing a sense of equality and also a socialistic society it is necessary that there should be restriction on resumption of lands from tenants and surrender by tenants of their tenancy. The provisions in the recommendations to this effect deserve to be accepted by this House.

With respect to rent, the recommendations of the Joint Select Committee do not appear to be very happy. The Joint Select Committee has recommended rents at 1/4th and 1/5th the crop share or its value to be paid by tenants to landlords. There are certain provisions with respect to certain areas like Bombay-Karnatak and Hyderabad-Karnatak areas where there is no such uniformity introduced as required here. My view is that whatever rent we approve of in this House as equitable and reasonable should be applied uniformly throughout the State and there should not be any variation in any one part of the State. If there is such variation it will lead to discontent in that part. Therefore it is always better to have uniformity of laws and also rights and privileges to be created by the Legislature. My plea to this House is to have uniformity of rent in all parts of the State. I may mention for the consideration of the House that in Bombay area there was 1/6th crop share or its value prior to 1955-56. If crop share is to be the basis for fixation of rent, then I think some reasonable and calculated crop share should be accepted. In Bombay prior to 1956 it was thought that the cost of cultivation comes to nearly 2/3rd of the crop produced and the remaining $\frac{1}{3}$rd was equally divided between the landlord and the tenant and thus the figure of 1/6th was arrived at. Some such basis deserves to be accepted. I request the House and the Government to fix some such logical and reasonable basis.

Sri M. C. NARASIMHAN.—So you want it at 1/6th.

Sri S. D. KOTHAWALE.—I do not mind whatever it is, but it should be fixed on some reasonable and logical basis. Under the Bombay Act when the share was 1/6th it was the duty of the tenant to pay the land assessment and so in effect it comes to nearly 1/4th or 1/5th. My submission is that some reasonable proportion about the crop share should be fixed as the basis of rent and it should be uniform throughout the State.

As regards ceilings, it is very necessary to enforce the ceiling on land holdings in order to do social justice and to make surplus lands available for distribution amongst the landless and other classes. It is also necessary to restrict resumption of land from tenants in order to make the tenants owners of the soil. The provisions of resumption are there and so I do not want to say much about it, but I would like to say something about ceilings.

The ceilings proposed by the Joint Select Committee are too high and they do not conform to the principles laid down by the Planning Commission. The proportion between the various classes of land is not properly maintained. The Planning Commission has laid down that ceiling should not exceed three times the family holding. Now the Joint Select Committee Report says that 27 standard acres should be the ceiling which works out to $4\frac{1}{2}$ of times the family holding. I submit that this is not correct. Another formula suggested by the Planning Commission is in terms of the net income. Rs. 3,600 net income per

(Sri S. D. KOTHAWALE)

annum is said to be the correct basis for determining the ceiling area. Taking 27 standard acres as the ceiling, I am afraid the net income might work out to more than Rs. 8,000. A standard acre is said to be land with assured water supply and capable of yielding two paddy crops. Probably, as a matter of rotation of crops, sugarcane also might be allowed be cultivated there. The crops may be taken as one year sugar cane and next year paddy, like that. On this basis the net income might work out to not less than Rs. 8,000 to Rs. 10,000. So my submission to the House is that this basis is not correct.

Sri M. R. PATIL.—Have you got personal experience ?

Sri S. D. KOTHAWALE.—It is not necessary to have personal experience, but I am speaking with facts and figures. An acre of land irrigated by well is expected to yield about 15 or 20 bags. Double that would be 30 bags and it would give 20 bags of rice which would fetch Rs. 1,200. If the ordinary crop is sugarcane the income will be more. Anyway, the income is far in exess of amount of net income suggested by the Planning Commission. Therefore, even as at present it should not exceed 3 times the family holding. It should not exceed 18 standard acres, even on the basis of Joint Select Committee.

In respect of arecanut gardens, the income per acre ought to be considerable. I am told that an acre of arecanut fetches 25 to 30 thousand rupees and if that be true the income from such lands ought to be high. Even making allowance for heavy investments and recurring expenditure, the net income ought to be considerable.

Sri K. S. NAGARATNAMMA.—What should be the ceiling on the income of advocates?

Sri S. D. KOTHAWALE.—I would have been very glad to answer my Hon'ble sister if I had the time. Even as it is I have lost ten minutes.

Sir, with regard to dry lands of the last class, I have experience in regard to this category though my acquaintance with paddy crops, areca, etc., is not much. The 216 acres fixed here in Bijapur District would not fetch more than 2 to 3 thousand net income. If we compare this income with the income derived in the other parts of the State, the conclusion would be inevitable that there has been no uniformity in the consideration of this matter. Of course, I am not pleading for a bigger acreage for district like Bijapur but my plea is that the area of standard acres should be reduced in accordance with the pattern laid down by the planning Commission.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—Is the Hon'ble Member suggesting that an acre of dry land in Bijapur fetches only Rs. 15 net income.

Sri S. D. KOTHAWALE.—It yields much less in many cases, but I have only taken the average.

There is one happy provision in the Bill and the Select Committee Report and that is once the ceiling is fixed and when excess lands, if any, have been surrendered the ceiling would not be reviewed again. I am referring to clause 75. Here an assurance is given to the land owners that once the ceiling is fixed it would not be changed and if they improve the land by their efforts or by making investments, and thereby their income goes up, the ceiling already fixed would not be disturbed. This is a healthy provision indeed and this ought to serve as a great incentive for higher production.

Sir, in the application of ceilings on plantations, I have a word to say in favour of a liberal approach. The plantation crops have a great role to play in our national economy and they earn the much-needed foreign exchange. They are treated on par with other industries and the industrial laws apply to them in certain respects. They have great employment potential and moreover lands required for plantation crops are generally unfit for other crops. They are on hill slopes. Therefore I support the view that such lands should be outside ceiling because there are plenty of such lands available. Even if we impose ceiling on such lands, it should be liberal.

With respect to exemptions I want to put in a plea in favour of those charitable educational trusts. They can be treated on a par with local bodies and co-operative societies, because they render great national service. Therefore you can increase the facilities towards educational trusts. It is better to be liberal in providing ceiling with respect to lands held by these institutions. On religious institutio s, I have nothing to say. For want of time, I would like to close. Whenever an occasion arises, when the Bill is taken clause by clause, I will offer my observations. I will therefore close my speech by saying that the report of the Joint Select Committee may be accepted, subject to the modifications I have suggested.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Sir, some lattitude here and there should be shown to Members ; when a point is almost being made and if you are to cut short the Members' time, it will be very difficult.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—That should not exceed the time limit. It is only a question of adjustment. The Hon'ble Members have to adjust.

Sri M. C. NARASIMHAN.—The Speaker has a discretion in the matter of time limit. I believe it is in your discretion to exercise it. Suppose a point is being made, he should not be allowed to cut short.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I can allow a lattitude of two or three minutes.

Sri G. VENKATAI GOWDA (Palaiyam).—Mr. Speaker, Sir, this legislation, the Mysore Land Reforms Bill, I should submit, at the outset, is not worthy of being called Land Legislation. It is neighter radical nor revolutionary. It is hardly a progressive legislation. With all these defects, however, I should congratulate the Hon'ble Revenue Minister for having been able to place this legislation for being adopted

(Sri G. Venkatai Gowda)

into law. It is very unfortunate that the Joint Select Committee has not taken into consideration all those valuable suggestions that have been made when the Jatti Committee report was discussed also when the original Bill was discussed in this Hon'ble House. As a matter of fact, even the suggestions and recommendations of the Central Committee for land reforms or the Planning Commission have been given the go-by in this Joint Select Committee report. What is the main idea with which we are making this legislation ? The main idea is at least, in future to see that no relationship of landlord and tenants exists. An atmosphere should be created wherein all people who depend upon land become the owners of the land, or all those who are interested or who have an inclination towards agriculture, and have implicit faith in more production, become the owners of these lands and be cultivators, *i.e.*, the existence of the relationship between landlord and tenant should cease to exist hereaftewards. To what extent we have been able to achieve or adopt this law is a matter for consideration by this House. The Hon'ble Minister for Revenue just now gave us figures that at least two lakhs acres would be found by way of surplus and 25 lakhs of acres would be found by way of non-resumble area. How far and to what extent we can make these tenants as owners of land is to be seen. According to my calculation, I do not know if two lakhs would be available by way of surplus. Even assuming that two lakhs of acres would be available by way of surplus, we can accommodate–for ever 100 tenants, we can accommodate two tenants to become owners. So far as agricultural labourers and agriculturists who do not own lands. landless agriculturists; are concerned, we are not able to accommodate even four such persons for every thousand who own lands. If this is the position, am I to say that this is a progressive legislation intending to see that in future no relationship of land lord and tenant would exist ? It is not possible. On the other hand, it would have been well done by giving fixity of tenure, fixing a fair rent and all those things. A better purpose would have been served. As I could see in Madras and other places, fixity of tenure is given to the tenants. Here 98 tenants for every hundred will be displaced, because there is the power of resumption by the landlord. My submission is that when only two lakhs of acres of land would be available according to the Hon'ble Revenue Minister, only ten thousand people could be accommodated. The number of tenants that are now under cultivating is about 18 lakhs. Out of these 18 lakhs, you can provide for ten thousand tenant, which works out to two per cent. If you make a legislation, spending such enormous time, energy and money to deprive all the rights and all the privileges they are having now is something ill–conceived and of a retrograde character. Therefore I submit that the main object with which this legislation is brought forward is not going to be achieved. You are not going to provide for more than two tenants of the landlords and four persons out of agricultural labourers as owners of land. Such

being the case, can the Hon'ble Minister say that this is a progressive legislation and that it serves the purposes for which it is being adopted?

Sri Kadidal Manjappa.—Thirty lakhs of acres of land are going to be registered in the name of tenants and they become theowners.

Sri G Venkatai Gowda.—No doubt, thirty lakhs of acres of land will be registered in the name of tenants. But how many tenants will become the owners? That works out to two per cent. That the Hon'ble Minister for Revenue has forgotten.

Sri Kadidal Manjappa.—No tenant will be deprived of the land he is in possession, except in the case of those who have got more land than the landlord himself within the basic holding.

Sri G. Venkatai Gowda. That is all right. Supposing a tenant has got a family holding and more now, the right has been given to the landlord to resume to the extent of basic holding or family holding. Thereby the tenant may be displaced. There is a provision in this Bill. The ultimate purpose for which this Bill has been introduced is not going to be achieved in view of the fact that there is a provision for allowing future leases also. Here under the guise of resumption, land holders have the right under section 5 to resume. When the party is allowed no future leases, and when the relationship between the landlord and the tenant is to cease, where is the fun of allowing future leases? In fact, you are welcoming the present landlord-tenant relationship by allowing these small holders to create future leases. You could have restricted all the leases by saying that there should be no future leases altogether. But again you are creating a peasant-landlord relationship in the country which we hope to eliminate by bringing this land reform. Therefore, I submit that no useful purpose is being served by adopting this measure and better rights would not be given to the tenants than which they have been enjoying all these years. According to our Chief Minister, Mr. Jatti's report, how many persons who are owner cultivators have no land? Persons who are having less than ten acres of land are 67 per cent of the population; less than five acres 47 per cent. But who are those who are having more than 100 acres of land? They are only .03 per cent. For every ten thousand persons, three persons have more than 100 acres of land, whatever the quality of land it may be. Is it only for those three people for every thousand that you are introducing legislation, to dispossess them? You have given a ceiling of 27 standard acres, and it works out to 36 acres of second quality land, 48 acres of third quality, 54 acres of the fourth quality, 108 acres of the fifth quality, 162 acres of the sixth quality and 216 acres of the seventh quality of land.

If this is the position, can you seriously contend that there will be any surplus land available for distribution? You have provided for double this extend of land if the number exceeds ten in a family. I want you to seriously consider whether it will be possible to get any

(Sri G. VENKATAI GOWDA)

surplus land if the ceiling limit is what is mentioned in Part A of the Schedule. You have given a go bye to the suggestions of the Planning Commission and the Jatti Committee Report. It was even suggested that an area of land which would fetch a net income of Rs.3,600 should be fixed as the ceiling limit.

11-30 A.M.

It was argued by some friends that it should be enhanced to Rs.4,800. Now, let us examine the extent of land which would fetch a net income of Rs.4,800. Let us take the wet lands near the Krishnaraja Sagar nalla. We can estimate the gross yield per acre to be 10 pallas. If you discount 5 pallas towards the expenditure the net yield will be 5 pallas and at the rate of Rs.30 per palla it will work out to Rs.150 per acre. So, 24 acres will give us a net income of Rs.3,600 if it is single-crop land. If it is double-crop land, then 12 acres will give us a net income of Rs.3,600. If you enhance it to Rs.4,800, then the extent of land that will fetch it will work out to 16 acres. Now, you have suggested 27 acres. Therefore, I submit that this principle adopted in fixing the ceiling limit is not justifiable on any ground. The Government could have agreed to the suggestion of Mr. Kothawale to bring it lower to 18 acres because that is the suggestion of the Planning Commission and the Central Committee on Land Reforms. Otherwise, I doubt very much whether an inch of land would be available by way of surplus, though the Revenue Minister says that he can get 2 lakhs acres of land. The Revenue Minister said that Government had at their disposal 10 lakh acres of land, that upto now they have disposed of 5 lakhs of acres and that there are 4 to 5 lakhs of acres yet to be disposed of according to the rules laid down by the Land Revenue Code. That has not been done. In order to dispose of these 2 lakhs of acres of land that the Government is hoping to get by way of surplus that this legislation is being brought curtailing the privileges and rights of the tenants which they are now enjoying. The fixity of tenure is nowhere there for them. The only thing that this Bill will do is to allow people to have more partitions in the joint Hindu family. The definition of family is something that cannot be reconciled with. Any number of families can be there in a joint family. The definition of joint family is unwarranted. So, I submit that the main purpose of this Bill is not going to be served because you are not going to abolish the relationship between tennants and landlords and you have allowed future leases to be given by small holders and under that guise absentee landlordism will prevail.

If it is the intention of Government to secure a socialistic pattern of society which demands the elimination of disparities, this is not the way in which things have got to be done. By this legislation, are you going to remove the disparities that exist here. After all, for every 10,000 people only three people own more than 100 acres of any class

of land. If that is the intention. Government have restricted to 100 acres of land and thereby they could have had more land available for distribution. Now, Government are going to accommodate two persons out of every hundred persons and make them owners of land Therefore, the main purpose of this legislation is not being served. They could have taken a more progressive attitude and make this enactment worthy to be placed on the Statute Book.

The ceiling limit in any case should not exceed 18 standard acres. Even an owner cultivator if he wants to resume his land should not be allowed to resume more than three family holdings which under the provision works out to 18 standard acres. There is no fun in allowing 27 standard acres.

I submit that future leases should not be created under any circumstances. It is not as if the minors are destitutes. There will be somebody to take care of them. They may supervise because they also members of the family.

The definition of personal cultivation is too wide. Anything and everything can be brought under the guise of personal cultivation. You have removed the residential qualification. Here, you have not said that a person who supervises the cultivation should at least be present in a place where he is supposed to supervise the cultivation operation. Even the Central Committee on Land Reforms has suggested that in the main agricultural season a person who is to supervise over the agricultural operation should reside in a place where the land is situated. That suggestion has been given a go-bye. A man can be in Bombay and claim that he is supervising the agricultural operations. Personal cultivation should be so defined that the person if he is not contributing his manual labour should at least supervise the agricultural operation. If that is not the case, what is the justification for allowing him to have land? Will he have incentive for agricultural production? I therefore submit that unless these three categories of persons *viz.* the minors, the disabled persons and those serving in the Armed Forces, have somebody to look after them, they can be allowed to create future leases and not those who are small holders. Otherwise, you will be creating absentee landlordism to abolish which this Bill is brought. Then, personal cultivation has to be defined in a way which will be consistent with the intention and sprit with which this Bill has been brought.

You have provided that the protected tenant is one who must have been a tenant continuously for 12 years. That is not the opinion of the Planning Commission and the period should be restricted to 6 years. Thereby some justice will be secured to those people.

A small holder may continue the existing tenancy but he should not be allowed to create any future tenancies.

(Sri G. VENKATAI GOWDA)

You have provided that for a member in excess of five members of a family, he is entitled to an additional 6 standard acres. Suppose a sixth child is born in a family. The child is also a member of the family because in the Hindu family a child gets a right in the family property. That being the case, the sixth child will get 6×16=96 acres of dry land. This is unjustifiable under any circumstances. If the Ministers had made provision for every adult member, there will be some justification. This will defeat the every purpose of this legislation. Also the exemption given to have forest land and other kinds of lands should be removed because the recommendation of the Central Land Reforms Committee is that such exemptions should not be given.

Exempting compact areas efficiently managed—There is a vast scope for misusing this provision. When a ceiling is fixed there should be no exemption except in favour of Government or Co-operative Farming Societies.

Even in respect of future acquisition of plantation crops, I disagree with the Hon'ble Members of the Select Committee. The suggestion made is that they can be allowed to have future acquisition. It is agreed that the plantation crops should be exempted from the ceiling limit but to say that future acquisition also should be exempted, will not secure any social justice. We have to look this from the point of view social justice.

So far as co-operative farming society is concerned, the Hon'ble Minister has said that it is not compulsory. May I submit that the concessions offered, like reduction of land revenue, reduction of or exemption from Agricultural income tax, etc., will indirectly force persons to join a co-operative farming society? Is such a thing allowed in law ? Supposing you declare one fine morning that no land revenue will be collected or no agricultural assessment will be levied from the members of the co-operative farming society ? Will it not be enough to force others to join it? You can give concessions in respect of interest free loans, or give subsidy, make available technical advice and all such things. But you should not show concessions by reducing land revenue or taking away the agricultural income-tax etc. Such a thing will offend the law you are making. This cannot be a subject matter of legislation now.

†Sri M. C. NARASIMHAN.—Sir, on a point of order. May I know whether such a thing could be the subject matter of this legislation? The subject matter of the Select Committee is land reforms and incidentally co-operative farming is mentioned. But on a question of law, *i.e*, giving concession in respect of agricultural income tax, etc., can such things form the subject matter of this legislation? Strictly speaking, such exemptions should come as an amendment to those particular Acts and not by way of making an indirect provision in the land reforms legislation. When I say this, I am on a proper footing

because it has been held by several legislatures that whenever there is a provision which is not directly related to the subject matter of the legislation under discussion, such a thing should not be discussed because it would amount to discussing some other law which has already been concluded You will kindly remember that so far as the Agricultural Income Tax is concerned, this House has already passed a legislation. So, I would like to have a ruling as to whether we can discuss this matter of exemption of agricultural income tax etc., while speaking on the land reforms Bill.

Sri Kadidal Manjappa.—I submit that there is no substance in the point of order raised. I would like to draw the attention of the Hon'ble Members to the original clause of the Bill. It says :

> "...with prejudice to the generality......the prescribed conditions may included reduction of land revenue, reduction or exemption from agricultural income tax..."

So, we have agreed to the principle and there is nothing new.

Mr. Deputy Speaker.—I agree with the Hon'ble Minister.

Sri G. Venkatai Gowda.—So far as the disposal of surplus lands are concerned, they are seeking to give to...

Mr. Deputy Speaker.—His time is over. He has already taken more than 20 minutes.

Sri G. Venkatai Gowda.—I am craving the indulgence of the Chair to give a little more time because this is an important Bill.

Mr. Deputy Speaker.—He may please conclude his speech.

Sri M. C. Narasimhan.—We have sent in a representation about this matter.

Mr. Deputy Speaker.—If I agree to relax the time-limit in the case of one member, there will be no time for others to speak much. So, please conclude.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಸೂದೆ. ಈ ಮಸೂದೆ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಯುಕ್ತ. ಇದರ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸೇರಿರುವುದು. ಇದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

Sri G. Venkatai Gowda.—Disposal of lands is contemplated under Section 77. In the first place it is sought to be given to co-operative farming. I beg to invite the attention of the Hon'ble Minister to the fact that co-operative society already owns land. When you prescribe a procedure for the allotment of surplus land, it should be given to the displaced tenants who do not own land because co-operative farming society is already owning land and it has no meaning to give surplus land to co-operative farming societies at the outset. The first persons who should receive priority are the displaced tenants not owning any land then agricultural landless persons, then owner-cultivators, and like that.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon'ble Member may conclude.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—May I suggest that if you permit us, we will write and read our speeches so that it will be easy for us to do it just as you allowed the Hon'ble Minister to read his speech.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon'ble Minister read only a statement.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—We will also write out our speeches and read.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—That is not the convention in the House.

Sri G. VENKATAI?GOWDA.—So far as co-operative farming is concerned, any 10 or more persons may combine together and form a co-operative farming society. Even 10 persons in a joint family can have a co-operative farming. It does not rule out that possibility. Person should mean a company or association or an institution which should be capable of holding property. Such a defination has to be given for the word 'person' mentioned therein.

So far as religious institutions are concerned, It has been said that the Government shall issue non-redeemable and non-negotiable bonds of face value equal to the amount of compensation and such bonds will carry five per cent interest. It appears that there is no provision for payment of the compensation. Even the recommendation of the Central Committee on Land Reform says that with regard to charitable and religious institutions, that in respect of such lands if the ownership is to be transferred to tenants, the Institution should be paid on the basis of annuities based on fair rent in lieu of compensation. But such a provision is not there. It looks as if against Constitution, provision is made and no compensation is sought to be given under this clause 106. The Government only intends to give 5 per cent interest on the amount due to those institutions. Either the entire amount should be paid or they should be recognised as land-owners. Unless these things are done, I do not see any reasoning in clause 106. With regard to inclusion of new members in co-operative farming, it is said that a person must be a resident of a village or a contiguous village. Suppose a person is not a resident of that village, but still he may own lands in that village. Such persons should be allowed to become members of the co-operative farming. There are several loopholes on which decisions can be given and there should be an opportunity to go in second appeal to High Court on point of law. Of course provision is made for Sessions Judge or Appellate Tribunal to make reference in respect of any matter to the High Court. But my suggestion is that at least provision to go in appeal to the High Court in point of law. Even with regard to penalty that is imposed, it is too excessive. As regards Miscellaneous Chapter, I suggest that this should be made applicable to certain Jagirs and Inams still left over. There are one or two jagirs which have not been

taken over under the enactments prevailing. So in order to make it applicable to Jagirs and tenants, I would request the Hon'ble Minister for Revenue to make a note of it and make it applicable to inams and jagirs so that they might be brought within the purview of this legislation. It may be brought under clause 126. I will table amendments to all these provisions.

According to me, the purpose for which we are intending to make this legislation is not at all going to be realised in view of the fact that we are allowing future leases and we are allowing ceiling limit which cannot be reconciled with any basis and also we are giving scope for further complications. There is no fixity of tenure for displaced tenants who are entitled to hold land under the present enactments. From all these points of view, I submit that the Bill is retrograde and defective and unless suitable modifications are made to achieve the objective, that is, to remove the existence of relationship between the tenant and landlord, I do not think it is worth having such a legislation.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಭೂಸುಧಾರಣ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಧೇಯಕ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಭೂಸುಧಾರಣ ವಿಧೇಯಕದ ಮೂಲ ತತ್ವವನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಸಂಯುಕ್ತ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಮೂಲ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ದಯೆ ತೋರಲಾಗಿತ್ತು. ಸಂಯುಕ್ತ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಏಕೋ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಅದೇಕೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗುಬ್ಬಿಯ ಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವೇ ?

ಮದುವೆ ಇಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು, ವಿಧವೆಯರು ಗೇಣಿ ಕೊಡಲು ರಿಯಾಯಿತಿ ಮೊದಲಿನ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿತ್ತು. ಈಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ತೆಗೆದಿರಿ? ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಎಷ್ಟೇ ಮಾಡಿದರೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸಹಾಯ ಬೇಕೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ದಯಾವಂತರು, ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಉಳ್ಳವರು.

12-00 Noon.

ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. 1952ನೇ ಇಸವಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಆರು ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ಅಂದರೆ 13 ವರ್ಷ ಜಮೀನು ಮಾಡಿ ಮಧ್ಯೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರ, ಮತ್ತೆ ಗೇಣಿದಾರ ಜಮೀನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಅಂತ ಅರ್ಜಿ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ರಾಯರುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವೇ ಹೊರತು ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ತೊಂದರೆಯೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಇದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಪೂರ್ತಿ ಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೇಯದು.

ಗೇಣಿ ಒಂದೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮಹತ್ತರವಾದ ಕಾನೂನೊಂದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಏಕರೀತಿಯ ಗೇಣಿ ಮಾಡುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಇನ್ನು ಪರಿಹಾರದ ವಿಷಯ. ಮೂಲ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 20 ಪಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿತ್ತು. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮಿತಿಯವರು 15ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಮೊದಲು ಇದ್ದಂತೆ 20 ಪಟ್ಟು ಕೊಡಿಸಬೇಕು. ಕಾರಣ ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟ್ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

(ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್)

ಸ್ತ್ರೀ ಧನ. ಇದು ಕೂಡ ಮೂಲ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇದಂತೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಗದಾ ಪ್ರಹಾರ. ಹಿಂದೂ ಲಾನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಭಾಗ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ ಏಕೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡಲೇಬೇಕು.

ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ತೋಟಗಳಿಗೆ ಈ ಪರಮಾವಧಿಯ ನಿಯಮದಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಲು ಮೂಲವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಸಂಯುಕ್ತ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಕೇರಳ, ಮದ್ರಾಸು, ಆಂಧ್ರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡಬೇಕು. ಕಾರಣ ಇದೂ ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇದ್ದಂತೆ: ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕರು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ತೋಟ ಮಾಡಿ ಫಸಲು ಬಿಟ್ಟಮೇಲೆ ಮೂಲಗೇಣಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮಲೆನಾಡಿನವರು ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲರು. ಮಲೆನಾಡಿನ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಂತೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲರು. ಒಂದು ಎಕರೆ ಬಾಗಾಯ್ತು ಅಡಿಕೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದ ಲೆಖ್ಖದಂತೆ 10 ರಿಂದ 12 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೀಳುತ್ತೆ. ಫಸಲು ಬರಲು 12 ವರ್ಷ ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಕಾಫಿ ಸುಮಾರು 3–4 ಸಾವಿರದಲ್ಲಾಗುತ್ತೆ. ಸುಮಾರು 5 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಫಸಲು ಬರುತ್ತೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅಡಿಕೆಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಅಡಿಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಕಡಿಮೆ. ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಅಡಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಅಡಿಕೆ ತೋಟ ಮಾಲೀಕರೆ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಮೂಲಗೇಣಿ, ಚಾಲಗೇಣಿ ಕೊಟ್ಟು ಪಾಲುಗಾರಿಗೆ ಪದ್ಧತಿ ಹಾಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಾರಣವೂ ಇದೆ. ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನಾದರೂ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳು ಗೇಣುದಾರನಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮಾಲಿಕನಿಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಾಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬೆಲೆ 10 ರಿಂದ 15ರ ವರೆಗೆ ಇದೆ. ಶರಾವತಿ ವ್ಯಾಲಿ ಮುಳುಗಡೆ ತೋಟಗಳಿಗೆ 18 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪರಿಹಾರ ಧನ ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯದ ಆಸೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಪಾರ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುವ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನ್ಯಾಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಮೂಲಗೇಣಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಶಿವಮೊಗ್ಗೆಯ ಕೊಪ್ಪ, ಶೃಂಗೇರಿ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಪರಸ್ಪರ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಪರಿಗಣಿಸಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನವರು ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಇವತ್ತು ಇರಬಹುದು. ನಾಳೆ ಹೋಗಬಹುದು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯತಕ್ಕವು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಈಗಲೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ, ಧರ್ಮ, ತ್ಯಾಗ, ಭೂತದಯಾ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟು ಬೆಳಗುತ್ತವೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರು ವಿದ್ಯಾ ಮಂದಿರಗಳನ್ನೂ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿ ಬಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾದಾನ ಧರ್ಮ ಎಲ್ಲ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಭಗವಂತನ ಅಪಾರ ಕರುಣೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ತಾವು ಹೇಳಿರುವ "ಸರ್ವೇ ಜನಾ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತು" ಎನ್ನುವ ಧ್ಯೇಯ ನೆರವೇರುವಂತಾಗುತ್ತೆ. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಕರಿಲಿಂಗಣ್ಣನವರ್ (ಗೋಕಾಕ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಬಂದಂಥ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು

ಅಂತಃಕರಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಸೂದೆ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಕುಂಟುತ್ತಾ ಕುಂಟುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಈ ವಿಧೇಯಕದಿಂದ ಬಹಳ ಜನ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂತಲ್ಲಾ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಅನ್ನು ನೋಡಿದರೆ 200 ಎಕರೆ 400 ಎಕರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈಗ ಮುಂಬೈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ 48 ಎಕರೆಯ ಸೀಲಿಂಗ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ 400 ಎಕರೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಭೂಮಿ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ? ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡುವುದಾದರೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನಗೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿನಾಯ್ತಿ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿನಾಯ್ತಿ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಾತು ಇದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ಅವರು ದುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿನಾಯ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿನಾಯ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದು ಯೋಗ್ಯ ಇದೆ. ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿನಾಯ್ತಿ ಆಗಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ದೇವಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ವಿನಾಯ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾತು. ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ, ಭೂಮಾಲೀಕರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾನೂನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಅವರ ಹಿತವನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರೈತರಿಗೆ ಹಿತವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಾಸಕರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಿತವನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ವಿನಾ ರೈತರ ಹಿತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರೈತರ ಹಿತವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ, ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಂದಿರುವ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ವಿರೋಧಮಾಡಬಾರದು, ಉಳುವವನೇ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯನಾಗಬೇಕೆಂಬ ಗುರಿಯಿರುವಾಗ ದುಡಿಯದೇಯಿರುವವನಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಹೇಗೆ ಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ? ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನಿಗೂ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೆಂಬ ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು. ರೈತರಿಗೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ; ಇದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಂದೇಹವಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಉಳುವವನಿಗೇ ಭೂಮಿ ಇರಬೇಕೆಂದರು. ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವವರು ಮಾತ್ರ ಊಟಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡದೇಯಿರುವವರೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೇನು ಮಾಡುವುದು ? (ನಗು)

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಕರಿಲಿಂಗಣ್ಣನವರ್—ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಶಾಸನ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಭೂಮಾಲೀಕರು ರೈತರನ್ನು ಬಹಳ ಗೋಳಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಈಗ ರೈತನಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಬಹಳ ಜಟಿಲವಾಗಿದೆ. 1957ಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆರು ವರ್ಷಕಾಲ ಗೇಣಿದಾರ ನಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ 1952 ಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ಆರುವರ್ಷ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ರೈತರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ 1952ರಿಂದ ಹಿಂದೆ ಆರುವರ್ಷ ಎಂದಿಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸೀಲಿಂಗನ್ನು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ಎಕರೆಗಳ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 30 ಅಂಗುಲ ಮಳೆ ಇದ್ದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 108 ಎಕರೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಗೋಕಾಕ್ ಬೆಳಗಾವ್, ಕಾನಾಪೂರ್, ಹುಕ್ಕೇರಿ, ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕೋಡಿ, ಬೈಲಹೊಂಗಲ, ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿರುವವರು ಕಡಿಮೆ ಜನ, ಹಾಗಾದರೆ ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಗಿ ಜನ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಹತ್ತರವರೆಗೆ ಹೋದರೆ 216 ಎಕರೆ ಆಗುವುದು 216 ಎಕರೆ ಸೀಲಿಂಗು ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಗುವ ಬಗೆ ಯೆಂತು ? ಜಮೀನಿರುವವರು ಕಡಿಮೆ ಜನ. ಹಾಗಾದರೆ ಪ್ರತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 20–30ಎಕರೆ ಇರಬಹುದು. ಒಂದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ 16 ಎಕರೆ ಅಥವಾ ಎರಡು ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಎಕರೆ ಇದ್ದರೆ ಉತ್ತಮರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಈಗ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರುವ ಸೀಲಿಂಗ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿದ್ದರೆ ಸೀಲಿಂಗಿನ ಎರಡರಷ್ಟು ಜಮೀನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಎಂದ ಮೇಲೆ 216 ಎಕರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಜಮೀನಿಲ್ಲದ ರೈತರಿಗೆ ಜಮೀನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು ? ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 48 ಎಕರೆಗೆ ಅಂದರೆ, ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಿರ್ಧರಿಸಿದಂತೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕಬೇಕು. ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ರೈತರಿಗೆ ಹಿತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬೇಕು. ಅಂತಃಕರಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಬರಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 80ರಷ್ಟಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬರಿಯ ಬಾಯಿಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೆಂಬ ಮೂಲತತ್ವಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಂಬಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

HALF AN HOUR DISCUSSION ON STARRED QUESTION No. 209, *Re:* FAMINE RELIEF WORKS IN DHARWAR DISTRICT.

†ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ (ರೋಣ್).—ಸ್ವಾಮಿ, 11–3–1961ರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾದ 9ನೆಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ 209ನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈರೀತಿ ಇದೆ :

(*a*) ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿವರ ಗಳೇನು (ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು),

(*b*) ಆ ಪೈಕಿ ಪೂರ್ತಿಯಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ;

(*c*) ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಹಂತದವರೆಗೆ ತಲುಪಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ;

(*d*) ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿರದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು (ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ಸಂಖ್ಯೆ ಗಳನ್ನು ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬೇಕು)